Lietas Nr. C07071915
Lietas arhīva Nr. C-0719-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2015.gada 28.oktobrī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese L.Baltmane-Zepa
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 13.jūlijā Aizkraukles rajona tiesā /pers. A/ cēlusi maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas un atbildētāja kopdzīvē dzimis dēls /pers. C/. Savstarpēju nesaskaņu dēļ prasītājas un atbildētāja kopdzīve pārtraukta, 2015.gada jūlija sākumā prasītāja pārcēlusies uz dzīvi Aizkrauklē. Atbildētājs mutiski informējis prasītāju, ka naudas līdzekļus bērna uzturam nemaksās, nav tos maksājis līdz prasības celšanai tiesā. Prasītāja uzskata, ka atbildētājam ir pienākums sniegt materiālu atbalstu bērna uzturam.

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no /pers. B/ uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 90 EUR ik mēnesi, bet ne mazāk kā noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37, nosakot sprieduma nekavējošu izpildi.

Prasība pamatota ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Civillikuma 177.panta pirmo, otro, trešo un ceturto daļu, 179.panta pirmo, otro un piekto daļu.

Prasītāja nevēlas uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs paskaidrojumus par prasību tiesā nav iesniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2015.gada 15.jūlijā prasītājai un atbildētājam ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnese i *(lietas 11.lapa)*. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Puses nav lūgušas lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un, pārbaudot lietas materiālus, tiesa secinājusi, ka nav šķēršļu lietas izskatīšanai rakstveida procesā *(lietas 15.lapa)*.

Prasītājai un atbildētājam 2015.gada 9.septembrī ir paziņots, ka sprieduma norakstu 2015.gada 28.oktobrī varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 16.lapa)*.

Atbildētājam korespondence sūtīta uz deklarēto dzīves vietu un prasības pieteikumā norādīto dzīves vietas adresi *(lietas 4.,10.lapa)*. Tiesa ņem vērā Civilprocesa likuma 56.pantā nostiprināto kārtību, kādā pusēm tiek piegādāti un izsniegti tiesas dokumenti un konkrēti minētā panta piektajā daļā nostiprināto paziņošanas prezumpciju - tiesas dokumenti fiziskajai personai tiek piegādāti pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, — pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.

Atbildētājs citu dzīvesvietas adresi tiesai nav paziņojis, tāpēc atbilstoši Civilprocesa likuma 56.[1] panta otrajai daļai uzskatāms, ka dokumenti atbildētājam izsniegti deklarētajā dzīvesvietas adresē septītajā dienā no to nosūtīšanas dienas.

Atbildētājs paziņošanas prezumpciju nav atspēkojis norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņa gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē, jo kā zināms, tad dzīvesvietas deklarēšanas mērķis ir, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību *(sk. Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1.pantu)*.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa paredz vecāku pienākumu samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

No lietas materiāliem pievienotās dzimšanas apliecības kopijas redzams, ka 2015.gada 11.maijā dzimušā /pers. C/ vecāki ir /pers. B/ un /pers. A/ *(lietas 7.lapa)*.

Civillikuma 177.pants skaidro, ka rūpēties par bērnu nozīmē nodrošināt bērnu ar ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu kopt, izglītot un audzināt, nodrošinot garīgo un fizisko attīstību, pēc iespējas ievērojot bērna individualitāti, spējas un intereses, sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Saskaņā ar 1998.gada 19.jūnija Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Minētā likuma 24.panta pirmā un otrā daļa noteic vecāku pienākumu atbilstoši Civillikuma noteikumiem rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes.

Arī 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta 2.punkts noteic, ka galvenā atbildība par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu gulstas uz vecākiem (..).

No prasības pieteikumā norādītā tiesa secina, ka prasītāja ar bērnu dzīvo šķirti no atbildētāja un prasītāja ir tā, kura īsteno bērna ikdienas aizgādību.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektajai daļai minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" paredz, ka katram vecākam (..) ir pienākums nodrošināt savam bērnam uzturlīdzekļus no piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no septiņu gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" valstī noteiktā minimālā darba alga no 2015.gada 1.janvāra ir 360 EUR apmērā, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz septiņu gadu vecumam ir 90 EUR apmērā mēnesī un no septiņu gadu līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 108 EUR apmērā mēnesī.

Tā kā prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja Latvijas Republikā noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tad tiesa nevērtē atbildētāja spējas un finansiālās iespējas tos samaksāt. Uzturlīdzekļus minimālajā apmērā savam bērnam ir jāspēj nodrošināt katram vecākam, neskatoties ne uz mazturību, ne trūcību, ne kādiem citiem apstākļiem, turklāt atbildētājam jāņem vērā, ka bērna intereses vienmēr būs prioritāras, kā to noteic Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.pantā un Konvencijas par bērnu tiesībām 3.panta 1.punktā nostiprinātais bērna interešu prioritātes princips.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs savas procesuālās tiesības iesniegt paskaidrojumus un apstrīdēt prasītājas prasījumu nav izmantojis. Tiesai nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs būtu maksājis uzturlīdzekļus dēla uzturam, līdz ar to prasība ir apmierināma.

Uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, proti, no 2015.gada 13.jūlija, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (*skat. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC- 254*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas. Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu prasības summa ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Tā kā uzturlīdzekļu gada summa ir 1080 EUR (90 EUR, kas ir uzturlīdzekļu apmērs mēnesī, reizināts ar 12, kas ir mēnešu skaits gadā), no atbildētāja piedzenamās valsts nodevas apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu ir 162 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu, otro daļu no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma, tiesas pavēstes un citu tiesas dokumentu izsūtīšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi 5,74 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ievērojot prasītājas lūgumu, nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties, savukārt atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājam sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 195., 204.[1], 205., 250.[25] pantu tiesa

nosprieda

/pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, sākot no 2015.gada 13.jūlija uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 90 EUR (deviņdesmit *euro*) apmērā ik mēnesi līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un no bērna septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 108 EUR (viens simts astoņu *euro*) apmērā, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Samaksa veicama /pers. A/ norēķinu kontā kredītiestādē: konta Nr./numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 162 EUR (viens simts sešdesmit divu *euro*) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,74 EUR (piecu *euro* un 74 centu) apmērā.

Noteikt, ka sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Noteikt personai B. sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2015.gada 28.oktobra, apelācijas sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese L.Baltmane-Zepa